

Конкурсни зборник XXVI/10

зборник радова награђених учесника
XXVI Светосавског књижевног конкурса

Књажевац, 2018

Конкурсни зборник XXVI/10
зборник радова награђених учесника
XXVI Светосавског књижевног конкурса

Издавач:
Народна библиотека „Његош“
Књажевац

За издавача:
Владана Стојадиновић

Уредник:
Владана Стојадиновић

Коректура:
Слободанка Станковић Илић

Ликовно-технички уредник:
Александар Цветковић

Тираж: 200

Штампа:
Донат граф, Београд

ISBN 978-86-87537-86-6

XXVI СВЕТОСАВСКИ КЊИЖЕВНИ КОНКУРС

Народна библиотека „Његош“ први пут је расписала Светосавски књижевни конкурс у новембру 1992, на иницијативу тадашњег директора Бранислава Стојадиновића. Идеја организатора конкурса била је да се у Књажевцу подстакне књижевно стваралаштво и подрже млади, а и сви други аутори који се баве писањем поезије. Првих година на конкурс су учествовали и тада афирмисани књажевачки писци, попут Слободанке Станковић Илић. Поједини млади учесници, посебно аутори награђених радова, међу којима су Небојша Ђорђевић, Далибор Филиповић Филип, Ирена Спасић и Тамара Жикић, и касније су наставили да пишу и објављују поезију.

Након неколико година, Светосавски књижевни конкурс прерастао је просторне оквире књажевачке општине, па на њему учествују аутори из целе Србије, а осим за поезију, расписује се и за област кратке прозне форме. Како је током првих седамнаест година постојања конкурс дао културолошки допринос у Тимочкој крајини и шире, Библиотека од 2009. објављује конкурсни зборник награђених радова.

У новембру 2017. конкурс је расписан двадесет шести пут. У част Андрићу, писало се на тему „Ситнице ми боје живот“.

Учесника на конкурс било је 142 – 62 у конкуренцији одраслих и 80 у конкуренцији до 15 година. На адресу организатора стигло је 189 радова (130 поетских и 59 прозних), тј. 100 у конкуренцији одраслих (68 поетских и 32 прозна) и 89 у конкуренцији млађих од 15 година (62 поетска и 27 прозних). Радови су пристигли из 37

места – из Костолца, Краљева, Књажевца, Ресника, Владичиног Хана, Новог Бечеја, Крушевца, Инђије, Зрењанина, Свилајнца, Кикинде, Корбова, Јагодине, Чачка, Београда, Прокупља, Ужица, Новог Сада, Крагујевца, Ниша, Смедеревске Паланке, Бачке Паланке, Панчева, Пожаревца, Лесковца, Врања, Шида, Руме, Земуна, Белог Потока, Липничког Шора, Лужница, Врбаса, Суботице, Косовске Каменице, Смедерева и Пожеге.

У *Конкурсном зборнику XXVI/10* штампана су 23 рада. Радове је жири – књижевници Слободанка Станковић Илић и Небојша Ђорђевић и библиотекар Владана Стојадиновић, одлучујући усаглашено и једногласно, оценио као најуспелије.

Владана Стојадиновић

РЕЛАЦИЈЕ ОПШТЕГ И ПОСЕБНОГ (Запажања жирија)

На XXVI Светосавском књижевном конкурсима тема је била задата кроз цитат Андрићеве мисли „Ситнице ми боје живот...“, те су учесници конкурса имали изразито широк простор, тек незнатно ужи него код слободних тема, да се искажу и у области поезије и у области кратких прозних форми. Могуће је да се управо због тога на конкурс одазвао приметно повећан број аутора из низа градова, па је конкурсни жири био у прилици да са задовољством обави осетно обимнији посао него на неким ранијим, тематски уже постављеним конкурсима.

Када је реч о конкурсним радовима, утисци су следећи:

У области поезије, код одраслих аутора запажа се да је већина углавном достигла своју пуну песничку зрелост и то служећи се везаним стихом, а што, по мишљењу жирија, оправдано отвара озбиљно културолошко питање – због чега се догађа да у Србији „посуштају“ слободан стих и савремена поезија.

Такође је запажено да се већина одраслих песника кретала на „танкој линији“ између одговора на тему и „промашене теме“, сматрајући одговором на тему нека веома уопштена сећања и осећања, а што, по мишљењу жирија, упућује на закључак да песници тешко праве нужну разлику између широко постављене задате теме и потпуно слободне теме.

У погледу поезије код деце, такође се уочава знатан број радова са „промашеном темом“, или због фокусирања на лична осећања или због претеране уопштености, а присутно је и доста „мотивске

наиве“ и „стереотипног фризирања“ стихова. Међутим, веома добро је то што је, генерално посматрано, стилска поетска изграђеност код деце на осетно вишем нивоу него раније.

У области прозе, код одраслих аутора све радове је могуће сматрати добрим у стилском погледу, међутим, структура већине радова је таква да мало шта личи на причу или неку оригиналну, па можда и иновативну, кратку прозну форму, те жири сматра да су одрасли аутори пропустили да, и без посебног наглашавања у конкурс, препознају неко подразумевајуће усмерење организатора конкурса, јер се зна да је реч о књижевном конкурс, а не о обичном литерарном конкурс.

Поред наведеног, одрасли прозаисти су имали проблеме и са прилазом теми, па су као одговор на тему, најчешће нудили неке општепознате констатације или „поучне закључке“, произашле из уопштених размишљања о животу, што није задовољило критеријуме жирија.

У погледу прозе код деце, веома је позитивно то што је било врло мало „промашених тема“ па се може рећи да су се деца, вероватно уз одговарајуће усмеравање, боље снашла од одраслих аутора, мада и међу дечјим радовима често има превише „уопштеног мудровања“ (које жирију нарочито смета када је у нескладу са узрастом детета).

Код прозних радова деце, жири сматра похвалном разноврсност у приступању теми (на ужи, шири, једноставан, продубљен или неки други начин), па, имајући то у виду, деци превише не замера неразвијеност структуре приче (вреднујући донекле и обичне саставе и записе), али препоручује чешће писање у трећем уместо у првом лицу, због бољег овладавања вештином књижевног приповедања.

Приликом процењивања конкурсних радова и одлучивања о наградама, жири је настојао да доследно примењује приближно исте критеријуме и за децу и за одрасле ауторе, те су све награде објективно заслужене.

За општи утисак жирија о самом конкурссу може се рећи да је сасвим повољан, тим пре што су се из неких књижевних средина западне и јужне Србије по први пут појавили учесници на Светосавском књижевном конкурссу у Књажевцу, а што указује на то да се добар глас о поменутом конкурссу све даље шири.

*Слободанка Станковић Илић
председник конкурсног жирија*

Награђени поетски радови

**у конкуренцији
одраслих аутора**

Татјана Станишић (Трговиште код Књажевца) освојила је прву награду за снажан савремени поетски израз и потпун рефлескивно продубљен одговор на тему.

Живот у ситницама

Између мог и твог света,
дана и ноћи,
мрака и светла,
између оних што долазе и одлазе,
хватајући возове,
јурећи лавиринтима,
излазећи на погрешним станицама,
мимоилазе се ситнице.

Између топлине моје и твоје душе,
испреплетаних прстију,
блиставих очију,
вриске, плача,
између сусрета који обећавају и растанка,
гонећи бесмртност,
лутајући блатњавим стазама,
мешајући се са људима,
просјацима,
опет ситнице.

Између мог и твог корака,
даљина,
ципела разгажених километрима,
патње и неузвраћених осмеха,
обећања,
између прошлости и садашњости,
песама, прича,
мрака и светла, јутра и ноћи,

ситнице мање,
веће, ношене ветровима,
чуване или послате у заборав,
да им се изгуби сваки траг.

Између успомене и заборава,
смрзнута хладноћа погледа,
успаване слутње,
осунчана јутра, наде
пијаних и трезних ноћи,
ситнице обојише слику живота.

Између рођења и смрти,
првог плача и немог крика,
откуцаја срца,
усхићења и тишине,
ситнице у животу,
живот у ситницама.

За изграђен поетски израз и специфичан прилаз теми са посебним песничким сензибилитетом, другу награду освојила је Милена Трандафиловић (Ниш).

Желиш ли да причамо
о срећи?
Ево, данас сам срећна,
Почиње зима,
кажу...
а ја се зими,
заљубљујем у кловнове
и звоне ми чуда...
Окачим црвене лампице
и додајем магији ноћ.
Кад гледам пахуље,
верујем.
Знаш,
ту чувам успомене,
па се сећам
вина и снегова,
неких плесова
и ватре.
Још чувам играчке
и књиге,
свакакве неке тајне
и наруквицу
са чудним чворовима.
Волим их...
Јуче сам ишла
руку подруку
са ветром.
Каже да је пусто
ових дана,
Правила сам му друштво.

шушкали смо
по лишћу мало,
па сам га пустила
да оде.
Жури, каже,
али наћи ће ме поново
кад буде у пролазу.
Рекла сам му
да ћу, можда,
да водим неког кловна,
али да се јави.
Не заборављам
старе пријатеље.
Са њима
делим страхове
и множим смехове.
И волим када су ту.
Знаш,
зими ме још
посете врагови
па заједно
пишемо жеље
по замагљеним стаклима,
а оне се после
остваре.
И некад,
кад нема облака,
гледам у небо
и смишљам имена
за звезде падалице,
да не остану
заборављене.
И тако ми прође
неко лепо време,
а ја га после
памтим,
да не заборавим
како звуче дани
као овај.

Трећу награду освојио је Душан Мијајловић (Ниш) за топлу песму у слободном стиху и потпун одговор на тему, са поентом проширеном на опште стање садашњости.

Боје искрица

никад не могу заборавити
боју варнице над огњиштем
 баченог пепела
 над уснулом лејом
боју снега целца
и птице сојке у замци
 боју посечених багремова
 црних птичјих гнезда
 на голим гранама
 са којих ветар снег скида

памтим и боју
одбеглог људског гласа
с брда на брдо
 боју секире која са псом
 лаје у авлији
боју урлика
вука самотњака

често се у сну враћам
у оно време боја
драгих оку и уху
души и срцу
још ми дражих
у ово време невреме
када се људско срце
претворило
у малу грудву леда
у малу грудву бола

За лирски интонирану песму у форми сонета, остварен спој савремене садржине и класичне форме, похвалу жирија добио је Милан Драшковић (Нови Београд).

Клуб тајновитих душа

Кроз плава окна снова
небо пуно орасница,
на граници светова
прозор пун модрих птица.

Чар мистификације,
чар стихова у песку,
албум пун носталгије –
нестао у одјеку.

Под сенком реликвија
постоји такво место –
месечева капија.

свет присут месечином,
врата у једно лето
под плавим кишобраном...

Похвалу жирија за вешто остварену структуру песме и лирски обојен слободан стих похвалу жирија добио је Драган Ј. Ристић (Ниш).

Сећања

у фотељи пред телевизором
хладовина те приковала.
филм одавно завршен
уредно си угасио екран

сада развијаш свој филм...

недостаје ти главни лик
он је променљив
а твој је ионако избледео
па не знаш ни коси.
(донкихотовски шарм не помаже
аутоцензура је без значаја)

старомодно време
дува ти у лице
таласају се скривене карте
и зањишу пртена времена
наставља се рецитовање недореченог
слоумоушн одјекује.

осмех је твој ту
због месеца који кроз прозор вири
туга је
због ветра који се вратима игра
хладно је
јер титрају ваздушасте утваре
топло ти је
због кајања главних ликова
нико се ту не вређа

одјекује ехо расцвале трешње
трамваја жеља морског сунца
невиних уздаха нервозних прича
парадних дугокљуних година

да л' толико си стар
да се свега сећаш?

Награђени прозни радови

у конкуренцији
одраслих аутора

Прву награду освојила је Мирјана Љубеновић (Књажевац) за занимљив прилаз теми и потпун одговор на тему, уз повезивање детаља одрастања са конкретним бојама, у стилски прецизној причи са отвореним завршетком.

Ситнице ми боје живот

Ослушкујем јутро. Чујем дан. Отворих очи и видех мрак. Додир спуштам на лице моје мајке, њену косу и осмех. Замишљајам жуту боју. Том бојом она грли и учи, том бојом дрхти њен глас док ми пева, те боје је њена нежност, у ту боју она облачи моје нове речи, моје прве реченице.

Звонки осмех моје сестре буди ме. Тај смех је црвене боје, осећам. Смех који испуњава наше игре, који брани од чудних предмета у које стално ударам. Осмехом црвене боје моја сестра о мени брине учећи ме првим корацима, снагом ме својом храни да станем на ноге.

Запљусну ме талас татиног дубоког гласа у коме чујем исконску бригу, тако ја видим плаву боју. Татина брада је плаве боје, плав је његов пољубац и његов сигурни загрљај, у плаво су обојене његове руке којима ми брише сузе страха.

Мислим да је звук гитаре, чије жице волим да вучем помало зелен, али је мекан и топао и налази пут до моје дечије душе. А музика, музика је најтоплије животне боје којом ме нежно узима за руку и води кроз дан.

Моја ноћ не пада, она се само сломи о дан. Ноћ је можда у боји, али ја је не познајем такву, ја је познајем као лутку која ми пева.

Осећам да живот се чини најшаренијим, његову боју не умем ни да замислим, али мислим да је то

неки вашар боја у коме се ја, мама, тата, сестра, играчке и музика вртимо и вртимо.

Слепа сам, кажу да не видим боје, али ја мислим да оне не знају колико боја ствара се ван очију, колико нијанси живота чува сваки мирис, додир, звук.

Витомир Ђурчин (Зрењанин) освојио је другу награду за реалистичну причу остварену у маниру савремене прозе и са занимљивим, донекле надреалним, завршетком.

Љубичице из штрикова

Заваљена на столицу на тераси ресторана поред шеталишта уз реку, погледом сам прелазила преко веселог друштва с којим прослављам педесет година матуре. Седокосој господи су дугмад на капутима водила неравноправну борбу са нараслим стомацима, док су дамама слојеви креме и утегнуте вечерње хаљине тешко скривале године... Помало незаинтересована за породична дешавања потурана од околине сликама са мобилних телефона, сконцентрисала сам се на носталгичне звуке евергрин музике, који су ми помогли да у мислима одлутам до безбрижних гимназијских дана, па још и даље, до одрастања у мом селу...

Отварајући капију, крајичком ока сам запазила како из очевог џепа на штрикову, џемперу од грубе вуне, извирују љубичице. Са узбуђењем сам чекала да ми отац приђе, благо ме помилује по глави својом огрубелом, сељачком руком и пружи ми везу мирисних цветова. Те љубичице су ми обојиле цели живот! У мислима сам га видеала како зауставља коње, силази са кола, пажљиво бере мирисне цветове за своју љубимицу и побожно их смешта у џепа свог штрикова, који је мајка недавно наштрикала.

И много година касније, док сам се у време школских дана шетала обалом реке, непогрешиво

сам проналазила те љубичасте струкове и упијала мирисе прохујалог детињства...

На излазу из ресторана, док сам са другарицама чекала долазак таксија, из тмине поред улаза појавила се једна стрица са цвећем. Пришла ми је, из џепа на свом неугледном црном џемперу пружила љубичице, пољубила ме у разделељак и повукла се у мрак поред улазног трема. Кроз задњи прозор таксија упијала сам стрицу погледом и сасвим јасно видела како ми махањем упућује поздрав.

Панично сам замолила таксисту да се врати, али старице није нигде било. Само су конобари скупљали столњаке и збуњено ме гледали док сам тумарала око ресторана.

Понадала сам се само да овај надреални додир са бојама мог детињства неће бити последњи...

За лирски обојену кратку причу у којој даје сликовит одговор на тему, трећу награду освојила је Весна Ђукановић (Кикинда).

Ждралови

Догоди се да скривено одлутам, полетим, пожелим да додирнем дугу, закачим крај јутарње магле и дотакнем последњи вечерњи зрак сунчевог потонућа, отпутујем крилима ноћног ветра некуда само њему знаним стазама. С нестрпљењем чекам пар минута колико је потребно аутобусу да прође поред падејске слатине. Сува. С душом панонског заборављеног ратника. Заборављена чами, повремено гостећи ретком травом стадо оваца и пар мађарских пулина којима се лавез одбија од металне кутије аутобуса. Чобанин не мари, утонуо је у своје мисли, а поглед му некуда одлутао.

Ових касних јесењих дана слика је другачија. Оживела је. Повратила некадашњи сјај. Јата сивих ждралова у својим миграцијама прелећу банатску пустош и проналазе одмор на слатини с једне и тек узораним њивама с друге стране старе циглане. Простор без људског присуства доноси им спокојство. Многа крила су спуштена. Многи кљунови су подигнути ка плаветнилу великог небеског простора. Читаве колоније се уздижу у висине или се спуштају сасвим ниско и својим дугим ногама додирују тло.

Гледам. Много их је. Крупне, дугоноге птице, витких вратова и само наизглед крхких тела, стоје полећу, слећу. Уживају у животу, не жале се на своју судбину путника. Поштују редослед и тајанствене знаке предводника.

На тренутак се враћам негде далеко у прошлост. Дете сам. Сву умешност и снагу улажем да ухватим једну придошлицу. Како се приближим, она полети, поскакује, измиче ми из руку. Говори ми својим кретњама. Измичу, а хтела бих само да додирнем сиво перо мудрости и непогрешивости.

„Ти их баш волиш?“, глас ме враћа у стварност. С осмехом на лицу пуштам поглед да лети уназад, да лови сиве сенке које остају далеко. Додирују ивицу људског сазнања. Благословене су. Боје живот.

Похвалу жирија за социјално обојену реалистичну кратку причу са ефектним завршетком добила је Снежана Марко-Мусинов (Земун).

Тескобом обојено зимско јутро

Ноћ је поднела температуру у минусу, а рано јутро дочекало нулу. Корачала је лаким кораком, у тек купљеним чизмама, ка одредишту. А онда је, на циљу, призор прену из размишљања и уједно гану.

Човек, кога је из даљине угледала, лежао је на хладном градском асфалту са кога тек што се отопио снег, са левом руком у провидној пластичној шушкавој кеси из које су вирили танки ђевреци, и ногом благо савијеном у колену, а целим стопалом наслоњеним на површину тротоара, тик уз степенице једне од две пекаре на прометној аутобуској станици. *Стари Меркатор* се зове. А како се зове човек неодређених година, јер се на основу похабане одеће и капе натучене дубље него што је уобичајено то није могло одредити, није знала. Први пут га види. Било је очигледно само на основу изгледа и немања обуће на ногама, по чарапама са пуно рупа, имовно стање незнанца. Људи нису много обраћали пажњу на непознатог. Већини је падало на памет да је бескућник огрезао у алкохол и да камчи новац за пиће. А он није просио, само је беспомоћан, прљав и гладан кусао свој скроман доручак до кога ко зна како је дошао. Можда му је неко излазивши из пекаре поклонιο своју кесу имајући саосећања, или је можда сам ушао у топлу просторију и потражио од радника да га услуже, да ли бесплатно или неком ситнином знао је само они и очевици који су се затекли у право време да догађај пропрате.

Из аутобуса који јој је наишао и у који је, потресена призором, готово невољно ушла, бацила је последњи поглед на склупчану фигуру. Није се много разликовао од напуштених паса који су склупчани лежали недалеко од њега. И на њих је мало ко обраћао пажњу. Једина разлика је била што је у његовој руци била сада већ празна црвена кеса коју није испуштао. Положај тела остао је исти док се вилица померала међући последње залогаје.

Прогутала је кнедлу.

Похвалу жирија за промишљено и детаљно грађење атмосфере у причи добила је Ивана Митић (Суботица).

Ситнице ми боје живот

Док слатко сањарим у топлом кревету, прекривена сам тешким оклопним јорганом. Трнци ми пролазе кроз тело док ушушкавам стопала у њему и не вадим их на хладно... Оштри зраци сунца неустрашиво нападају моје капке, подижу их, улазе у зенице и задају финални ударац мојим сновима. Предајем се. Одустајем од борбе и покушавам да пређем на страну будних... Свежина лагано боји моју собу у слику новог јутра... Неодољиви мирис кафе мами ме полако у свет јаве, изазовно голицајући ноздрве. Беспштедна смена јуче у данас покушава да ме навикне на живот у два света: сна и јаве, чинећи тај прелазак мало безболнијим... Док развличим сањарење са првим гутљајима топле, црне кафе, строго из овалне шољице, читам Књигу и покушавам да упијем реченице са белих страница. Овај свакодневни ритуал има страшну моћ над судбином тога дана. Ако кафа није савршено скувана, или ако је у погрешној шољи, или ако речи не падну добро наште срца... Буђење не може да дође у свом пуном сјају, и цео дан је некако ћошкасто нахерен, непотпун, ровит и можда неправедно осетљив на све долазеће мисли, речи и догађаје... Али, ако је кафа била савршена, испијена у миру са собом, обојена слатким јутарњим сновима и надањима који дају сваком дану нови почетак и снагу, а душа напуњена Речима које су оживеле само у додиру са мном и отвориле нове хоризонте у том сусрету, све што донесе тај дан има праву боју, и легне тачно на своје место.

Иако коцкице живота можда неће моћи савршено да се сложе тог дана, јутарњи спокој као камен темељац подупре све будуће догађаје...

Анђелија Аранђеловић (Књажевац) добила је похвалу жирија за оригиналан прилаз теми у топлој лирски оствареној младалачкој причи.

Ситнице ми боје живот

Срце ми је залупало када је дошао и нежно ме пољубио у образ. Рекао је да се излило мастило из његове нове хемијске оловке, какву смо сви добили на поклон од школе. Као доказ, оставио је отисак прста на исцепаном папиру који је стајао на мојој клупи. Другарице у похитале да испробају своје разнобојне хемијске, надајући се да ниједна неће да се излије. И није. Папир је красио његов отисак прста и пет шарених, хемијском неспретно повучених линија.

Када сам стигла кући, оставила сам папир на радни сто. Био је спреман за смеће, заједно са осталим беспотребним стварима. Тата је дошао, наслонио се на сто и пољубио ме у чело. Приметила сам да је оставио пепељаст траг на истом оном папиру.

Кућом се ширио мирис свежег хлеба. Мама је у журби дотрчала и поздравила ме. Случајно је оборила папир и пар свезака са мог стола, али се убрзо окренула и подигла их. Сада је папир био украшен и траговима од теста.

Чим је чуо да сам стигла, мој мали брат је долетео до мене. Једну од својих чоколадних ручица ставио је директно на мој образ, док је друга, наравно, завршила на истом оном намученом папиру.

Почела сам да читам нову лекцију из историје. Поглед ми је каткад скренуо ка папиру обојеном отисцима од мастила, пепела и чоколаде, линијама шарених оловака и тестом. Осмех ми је извирио на лицу. У горњем десном углу папира написала сам једну реч – ЖИВОТ. Схватила сам: ситнице ми боје живот...

Награђени поетски радови

**у конкуренцији млађих
од петнаест година**

Матеја Михајловић (8/2 ОШ „Дубрава“, Књажевац) освојио је прву награду за стилски прецизну, концизну, садржају песму са ширим приступом теми и са духовитим крајем.

Ситнице ми боје живот

Може бити пун,
Може бити празан...
Може бити сив,
Може бити важан...
Може бит дуг,
Може бити кратак...
Може бити горак,
Може бити слadak...
Ако нема три важне ситнице:
Здравље,
Радост,
Љубав,
Мој живот је труба!

За потпун одговор на тему, језички богатим слободним стихом, кроз поступак набрајања који је у конкретном случају сасвим оправдан, другу награду добила је Милица Бабић (8/4 ОШ „9. октобар“, Прокупље).

Ситнице ми боје живот

Чула сам једном мајку како каже:
„Живот чине мале ствари“.
Које су то мале ствари?
Небо – плаво, пространо, дубоко,
Које може да стане у свако око?
Роса – бисерна, нежна, светлуцава,
Која живи док природа спава?
Пчела – весела, зујава, вредна,
Која нам дарује чабрице меда?
Сунце – топлота, дар живота,
Поток – немирна, бистра вода,
Море – љубав, пространство, мир?
Музика – лепота за срце и душу,
Књига – вечити прозор у свет,
Деца – искреност, светлост, будућност,
Слобода – постојање, истина, вредност,
Част – поштење, оличење,
Васпитање – култура, образовање?
Култура – лепо опхођење, књига, читање и
писање?
Здравље – безбрижан живот без болести и брига,
Срећа – бити са најдражима?
Љубав – волети и бити вољен, дисати као једно,
Сањати као једно, постојати, живети на
крилима...
У праву је –
Живот чине мале ствари,
Које стану у један лет,
Јер ситнице боје живот,
Јер ситнице чине свет.

Трећу награду за оригиналну песму са индиректним одговором на тему, уз коришћење ономотопеје и са одговарајућом поентом, освојила је Уна Чивчић (5. разред ОШ „Јосиф Маринковић“, Нови Бечеј).

Звуци

Кад скочим чујем туп,
А када трчим чујем луп,
Тупи, тупи, туп,
Ево мени још један звук.

Зврр, зврр, звонце звони
На сав глас
Зове нас на час.

Звук се чује ћиу, ћи,
Шарена птицо, дођи мени ти.
Бацила сам мрвице у твоје јаслице.
Дођи, птицо, брзо ти,
Ћиу, ћиу ћи.

Туп, луп, ћиу ћи
Све ово значи ми.

За песму, остварену кроз констатације слободним стихом и уз пун одговор на тему, похвалу жирија добила је Дина Ахмети (3/4 ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар“, Књажевац).

Ситнице чине живот

Једна ситница је као највећи успех у животу.
Једна тајна је као пријатељски рад.

Цвет је мала ситница која улепшава наш крај.
Сунце је ситница која нас греје.

Киша је ситница која нам помаже у башти.
Осмех је ситница која нас чини лепшим.

Књига је ситница која нас чини паметнијим.
Одећа је ситница која нас улепшава.

Кисеоник је ситница која нам даје да дишемо.
А друг није ситница, то је особа којој можеш све
да кажеш.

Дуња Крстић (8/3 ОШ „Васа Чарапић“, Бели Поток код Београда) добила је похвалу жирија за веома зрео израз и промишљено сагледавање одабраног мотива.

Сан

Склапаш очи.
Чудесна слика искочи.
Цео нов свет се појави.
И изгледа као на јави.
Стваран,
а тако неочекиван...
Оно што си до сад проживео
Појави се у том сну.
Урадиш оно што ниси ни помишљао,
а осетиш се као да си само о томе размишљао.
И све је тако стварно...
Онда ти се срце стегне колико се плашиш
Шта год да кажу, веруј ми – све осетиш.
И сваки делић тебе може да се растави
и чаробно опет састави
само за једну ноћ...
Потом се скријеш до јутра
чекајући недосањано сутра.
Будиш се са страхом.
Свака мисао личи ти на сан.
И тако збуњен,
тражиш место где ћеш бити сигуран.

Награђени прозни радови

у конкуренцији млађих
од петнаест година

Прву награду освојила је Сара Вићентијевић (7/3 ОШ „Васа Чарапић“, Бели Поток код Београда) за бајковиту кратку причу, остварену кроз метафору, а у маниру праве лирске прозе, уз шири приступ теми.

Ситнице ми боје живот

Седим напољу на љуљашци и као обично гледам на телефону штошта. Тог тренутка сам се баш дивила прелепо сликаном пејзажу и питала се где ли се налази на овој земаљској кугли. Изненада ми слети лептир необичних крила. Био је нестварно леп, као да је излетео из оног пејзажа на телефону. Пробала сам да узмем други телефон да га сликам. Лептирић се понашао као да жели нешто да ми каже. Лепршао је панично крилима, као да су телефони два велика зида која ће га притиснути. Полако склоним телефоне, а он ми слети на образ па залепрша крилима говорећи да га пратим. Полетео је и за собом остављао сјајни прах, а ја сам кренула за њим, пружајући длан да ухватим те дивне честице. У једном трену одвојих поглед од њега и погледах око себе. Пукоше боје на све стране. Била сам усред ливаде, али као да сам била у земљи чуда. Нисам ни знала да у сутон има толико боја, а зелена стотину нијанси. Око мене је све било као из бајке, а ја као успавана принцеза која се тек пробудила. Све је било лепше и од оног пејзажа са телефона, јер је било стварно и могло се додирнути и помирисати.

Насред ливаде угледах кућице и кренух ка њима. Када сам стигла до њих, сватих да су направљене од књига. Осврнух се да видим где је мој лептир нестао и оборих једну књигу. Из књиге излете мноштво прелепих лептира који су се разјурили на

све стране. Највероватније су се кренули да доведу још деце и одраслих да виде ову лепоту.

Сагох се, узех једну књигу и отворих је. Писало је да ово није сан него стварност, и природа коју нисам видела дуго, скривена међу зидовима. Ти зидови били су телефони, чији нам екрани не дају да видимо лепоту око нас.

На крају књиге је писало да кад се вратим у своју љуљашку и седнем испред свог зида, напишем ову причу и свима откријем тајну – природа је стварна, пејзажи са слика стварно постоје. Потребно је само одгурнути те зидове од нас и погледати око себе.

Сваком ће се појавити прелепи лептир и одвести га у стварни свет лепоте.

Другу награду освојила је Марија Трбољевац (8. разред ОШ „Вук Караџић“, Краљево) за занимљиву кратку причу блиску савременој прози, уз сагледавање теме кроз конкретну ситуацију и временску призму.

Дани мога детињства

Суморан јесењи дан се одразио на моје расположење. Нерасположена и тужна седим на клупи у скоро празном парку. Поглед ми скрену ка две девојчице које се безбрижно играју у гомили опалог лишћа. Не старије од седам година, саме, безбрижне и у свом свету.

Раздрагана деца и гомила лишћа вратише ме неколико година назад. На превелику гомилу лишћа у мом дворишту коју је тата сакупио и спремио да одвезе. И мене и две другарице како растурамо лишће по целом дворишту. Сетих се и очевог израза лица и тужног смешка. Сетих се и многих других несташлука. Пожелех да се придружим девојчицама у игри. Али... Имам тринаест година. Да ли сам превише одрасла за то? Да ли ће ми се неко смејати? Поред мене прође жена средњих година. Поглед мутан, упрт негде у даљину. Није ни приметила девојчице чију гомилу лишћа умало да прегази. Какви ли је проблеми муче? Не желим још да одрастем. Желим да будем оно што јесам. Дете у души. Желим да продужим своје детињство. Следећег тренутка у гомили лишћа су три девојчице. Две малене и једна нешто већа. Али срце те велике девојчице је срце детета. Срце које воли игру и радује јој се. Одавно нисам била толико срећна. А на другом крају парка, усамљена на клупи седи сасвим одрасла девојчица.

Можда девојка од осамнаест година. Гледа у нас.
Познат ми је тај поглед.

Схватила сам. Детињство је нешто узвишено.
Без проблема и обавеза. Време несташлука и
игре. Време дружења и некад симпатија. Дете
сам, признадох себи без срама. Чак и са поносом.
И желим да што дуже то и останем.

За позитивно и поучно интониран приступ теми трећу награду освојила је Мина Здравковић (8. разред ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар“, Књажевац)

Ситнице ми боје живот

Драги читаоче, живот се састоји из великих и малих ствари. У животу стално желимо нешто, али када видимо да нам је лоше кренуло неретко одустајемо од многих жеља. Мислимо: „Ех, па то су ситнице, десиће се нешто боље од тога“, али можда све те неостварене жељице заправо оду у неку своју земљу Ситничарију и толико се накупе да на крају те звездице нашег живота постану веће од самог неба.

У животу се треба радовати свим стварима и догађајима... па чак и када нам се деси нешто лоше, то не треба да нас сломи, већ напротив да нас ојача. Те лоше ствари треба да погледамо онако са висине и са подругљивим осмехом да кажемо: „Ехеј ти! После кише долази сунце, а после сунца долази киша и зими снег, али оно што је присутно свуда је ветар... тај ветар смо ми...“ Хеј ти, читаоче! Када имаш неки велики задатак у животу, понашај се према њему као да је немогуће да не успеш да га завршиш. Радуј се победама, јер да постоји неко бољи од тебе, тај неко би био на врху, а не баш ти! Ако си изгубио, не очајавај... Неко је победио, а неко је научио важну лекцију... Ако је изгубљена битка, рат још увек није... Труди се за оно што волиш... Пронађи приоритете у животу и стави их на прво место, али нешто битније од приоритета су ствари које волимо, тако да ствари које волиш стави на место приоритета...

Драги читаоче, све ове ситнице заправо чине живот великом, неизвесном, истинитом причом, у којој се боре киша и снег против сунца, а ми смо ветар...

Због указивања на потребу за емпатијом према људима у невољи, похвалу жирија добила је Јована Станојевић (7. разред ОШ „Десанка Максимовић“, Косовска Каменица).

Ситнице ми боје живот

Кроз живот доживимо доста догађаја, били они велики или мали. Ипак, понекад и мали догађаји, ситнице, могу нам бити урезани у сећање и некад нам то може много значити.

Некоме та мала ситница не значи ништа, некоме све. Доста људи је незадовољно тиме што имају и траже више. Али неко нема ни то. Неко ће и то мало ценити. За њега мало значи много и то га чини срећним. Чак и најмања ситница може некоме измамити осмех на лице. Човек који зна да цени биће задовољан тиме што има, а ко не цени, никада себи неће наћи срећу. Једна ситница јесте само једна ствар, али има доста значења. Некоме је та ствар чоколада, играчка, књига и још много тога. Али некоме то не треба, некоме је, а поготово напуштеној деци, потребна једна мала ситница, а то је да буду вољена. Није све у скупоценим стварима, имати све сем љубави и среће. Какав је онда живот? Новац или нешто више не може заменити ту једну малу, али значајну ситницу, а то је љубав и срећа.

Ситница је можда мала, али је доста значајна и може некоме променити живот. Ко уме да цени и у тој ситници ће наћи срећу.

Вељко Васић (7. разред ОШ „Десанка Максимовић“, Косовска Каменица) добио је похвалу жирија за уверљив приступ теми.

Ситнице ми боје живот

Наслов ове теме, или боље речено изрека коју сам чуо од мог деде, прадеде и других старијих људи, већ ми је позната.

Могу рећи да ми је много помогло то што волим, ценим, поштујем сваку ситницу. Не треба гледати величину, већ вредности од кога се нешто добија. Доживео сам много ситница које мени боје живот, и то у много лепих разноврсних боја. То су сјајне боје, веселе, не могу се речима описати, али могу рећи да ме подсећају на боје које излећу из новогодишњег ватромета. И то једна по једна, а не знамо која је од које лепша. Кад мој брат једе чоколаду и мени да једну коцку, она ми више вреди него цела чоколада. То значи да ипак он мисли на мене, а у души осетим неку лепу боју, што ме чини срећним у животу. Ситница је кад пођем у школу и када ме моја бака сачека испред њене куће и да ми новац за ужину. Иако су ми родитељи већ дали, мени је то драже и на тај начин она је моју душу обојила у најлепшу боју. Сам себи кажем: одужићу се баки кад порастем. Много волим послатицу „сусамку“. Тад је за мене куповина завршена. То ме толико чини срећним, испуњеним и задовољним, иако кошта само педесет динара. Тада мој живот сија више него звезда на небу.

Има још много ситница које не можемо све описати и набројати, али то нам показује да никад не треба гледати величину. Некад нешто најситније нам може живот обојити у најсветлију и најлепшу боју.

За стилски концизно остварену личну причу исказану кроз конкретне примере, а уз поштовање задате теме, похвалу жирија добила је Милена Јанковић (4/1 ОШ „Коста Абрашевић“, Ресник).

Ситнице ми боје живот

Највећа срећа налази се у малим стварима, у ситницама које нас свакодневно окружују. Оне свакоме украшавају живот и то се никад неће променити.

Данас је пао први снег ове зиме и учинио чаробним овај дан. Провела сам га играјући се у снегу.

На данашњи дан прошле године уписала сам се на фолклор. Дуго сам чекала на то јер се тата противио, али је на крају ипак попустио. Била сам ткао срећна и захвална да сам скоро заплакала. Убрзо је уследио и мој први концерт. Када сам изашла на сцену, имала сам малу трему, али ме је то брзо прошло. Концерт се завршио, све је било како треба, а ја сам, као и моји родитељи, била испуњена поносом. Знала сам да треба да наставим да играм.

Неколико дана након тог концерта почео је и зимски распуст. Одвели су ме код баке на село. Тамо ме дочекао нови псић, слadak и меден као пуфница. Чинило ми се да сам у том тренутку била најсрећније дете на свету, али већ у следећем трену до мојих ногу доскакутало је маченце и још више ме усрећило. Бака ми није ни јавила да се и моја маца те зиме омацила.

Мазећи ту мекану пуфну размишљала сам како је живот леп и како ситнице живот значе.

Сташа Виденовић (3/4 ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар“, Књажевац) добила је похвалу жирија за једноставну топлу причу са децје искреним конкретним приступом теми.

Ситнице ми боје живот

Права је срећа одрастати у мојој породици. Она је мала, али људи који је чине су пуни љубави и среће које ме окружује. Тако и другарице које су поред мене чине ме насмејаном и расположеном.

Понекад седим у мојој соби, у мом малом кутку и размишљам о стварима које су ми се десиле, које су ме усрећиле, растужиле, па и расплакале. Док тако размишљам, на вратима моје собе угледам мени најдраже лице, моју маму. Она је моја најбоља другарица и највећи критичар. Ја знам да је мама увек ту за мене и када је понекад љута, да је то са неким разлогом. Пре свега, ту је љубав коју ми пружа свакодневно и ситнице којима може да ме изненади и веома усрећи. Док седим тако у својој соби и размишљам шта ме све усрећује, узнем своју велику кутију у којој се налазе моји мали поклони, мени врло драги. Тако ме сваки цртеж, играчка, порука на папирићу, подсете на друге особе од којих сам их добила. Чувам их јер су ми их поклониле моје другарице и мени важни људи. Враћам све у моју кутију и затварам, јер кад будем нерасположена довољно ми је да је отворим и на као магична кутија мени врати осмех и радост.

Мени не требају скупоцене играчке када сам тужна да би ме развеселиле. Ту је моја породица и моја кутија са мени драгим ситницама које мој живот боје у најлепше дугине боје.

Садржај

XXVI Светосавски књижевни конкурс,
Владана Стојадиновић 3

Релације општег и посебног (запажања жирија),
Слободанка Станковић Илић 5

Награђени поетски радови у конкуренцији одраслих аутора..... 9

Живот у ситницама, Татјана Станишић
(Трговиште код Књажевца) 11

****, Милена Трандафиловић (Ниш) 13*

Боје искрица, Душан Мијајловић (Ниш)..... 15

Клуб тајновитих душа, Милан Драшковић
(Београд) 16

Сећања, Драган Ј. Ристић (Ниш)..... 17

Награђени прозни радови у конкуренцији одраслих аутора..... 19

Ситнице ми боје живот, Мирјана Љубеновић
(Књажевац) 20

Љубичице из штрикова, Витомир Ђурчин
(Зрењанин) 22

Ждралови, Весна Ђукановић (Кикинда) 24

Тескобом обојено зимско јутро,
Снежана Марко-Мусинов (Земун)..... 26

Ситнице ми боје живот, Ивана Митић
(Суботица) 28

Ситнице ми боје живот, Анђелија Аранђеловић
(Књажевац) 30

Награђени поетски радови у конкуренцији млађих од петнаест година.....	31
<i>Ситнице ми боје живот, Матеја Михајловић (Књажевац).....</i>	<i>32</i>
<i>Ситнице ми боје живот, Милица Бабић (Прокупље).....</i>	<i>33</i>
<i>Звуци, Уна Чивић (Нови Бечеј).....</i>	<i>34</i>
<i>Ситнице чине живот, Дина Ахмети (Књажевац).....</i>	<i>35</i>
<i>Сан, Дуња Крстић (Бели Поток код Београда).....</i>	<i>36</i>

Награђени прозни радови у конкуренцији млађих од петнаест година.....	37
<i>Ситнице ми боје живот, Сара Вићентијевић (Бели Поток код Београда).....</i>	<i>38</i>
<i>Дани мог детињства, Марија Трбољевац (Краљево).....</i>	<i>40</i>
<i>Ситнице ми боје живот, Мина Здравковић (Књажевац).....</i>	<i>42</i>
<i>Ситнице ми боје живот, Јована Станојевић (Косовска Каменица).....</i>	<i>44</i>
<i>Ситнице ми боје живот, Вељко Васић (Косовска Каменица).....</i>	<i>45</i>
<i>Ситнице ми боје живот, Милена Јанковић (Ресник).....</i>	<i>46</i>
<i>Ситнице ми боје живот, Сташа Виденовић (Књажевац).....</i>	<i>47</i>

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1(082.2)

821.163.41-32(082.2)

821.163.41-1-053.2(082.2)

821.163.41-32-053.2(082.2)

КОНКУРСНИ зборник : зборник радова награђених учесника XXVI
Светосавског књижевног конкурса. 26, 10 / [уредник Владана Стојадиновић].
- Књажевац : Народна библиотека «Његош», 2018 (Београд : Донат граф). -
50 стр. ; 24 cm

Тираж 200. - Стр. 3-4: XXVI Светосавски књижевни конкурс / Владана
Стојадиновић. - Стр. 5-7: Релације општег и посебног : (запажања жирија) /
Слободанка Станковић Илић.

ISBN 978-86-87537-86-6

1. Стојадиновић, Владана [уредник] [аутор додатног текста]

COBISS.SR-ID 255769356

<-----